

Vastine valtuustoaloitteeseen Leppävesijärven rantayleiskaavan muuttamisesta

Kunnanhallitus 16.06.2025

371/10.02.04/2025

Päätösehdotus

Kunnanhallitus antaa valtuustoaloitteeseen seuraavan vastineen: Leppävesi järven rantayleiskaavan muutoksen käynnistämiseksi ja suunnittelualueen muuttamiselle ei ole perusteita. Ranta-alueen leveyttä ei voida määrittää erillisillä päätöksillä vaan se määritellään tapauskohtaisesti huomioiden esim. maaston muodot ja maiseman lakipisteet. Leppävesi –järven rantayleiskaavan suunnittelualue sijoittuu pääosin ranta-alueelle, jolla on voimassa AKL §72 (Suunnittelutarve ranta-alueella) mukaiset säädökset. Aloite ei aiheuta jatkotoimenpiteitä.

Päätös

Selostus

Kunnanvaltuutettu Jukka Häkkinen on jättänyt 23.5.2025 yhdessä kahden muun valtuutetun kanssa valtuustoaloitteen Leppävesi-järven rantayleiskaavan muuttamisesta siten, että siitä poistetaan 200 metrin suoja-alue, koska sitä ei laissa määrätä. Aloitteessa on ehdotettu suojavyöhykkeen muuttamista siten, että se voisi pienimmillään olla 60 metriä esim. metsäisillä alueilla, ja aukeilla voisi olla pidempi, esim. 150 metriä.

Termistö

Aloitteessa viitataan *suojavyöhykkeeseen*, jolla tarkoitettanee rantavyöhykettä tai ranta-aluetta, jotka on määriteltävissä seuraavasti:

- rantavyöhyke:

Meren ja vesistön ranta-alueeseen kuuluvalla rantavyöhykkeellä tarkoitetaan AKL 72.1 §:ssä rannan läheisyydessä olevaa, vesistöön rajoittuvaa vyöhykettä, jonka

- luonnonolosuhteisiin meren tai vesistön vaikutus ulottuu,
- joka maisemallisesti mielletään rantaan kuuluvaksi, tai
- jolle kohdistuu erilaisia rantaa hyödyntäviä maankäyttötarpeita.

Rantavyöhykkeen leveys vaihtelee maaston muodoista, kasvillisuudesta ja muista olosuhteista riippuen. Tältä osin merkitystä on vesistön biologisilla vaikutuksilla sekä maaston muodoilla ja rannan kasvillisuudella. Lain perustelujen (HE 79/1996 vp) mukaan rannan rajautuessa avoimeen pelto- ja niittymaisemaan rantavyöhyke on yleensä merkittävästi leveämpi kuin metsäisellä rannalla. Rantavyöhykkeen on lain perusteluissa yleensä katsottu ulottuvan noin 100 metrin etäisyydelle, mutta ei kuitenkaan missään pidemmälle kuin 200 metrin päähän keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta. Arvioinnissa on myös otettava huomioon rantavyöhykesääntelyn ensisijainen tarkoitus, joka liittyy rannan luonnonsuojelu- ja virkistyskäyttöarvojen turvaamiseen. Rantavyöhykkeelle aiottu rakentaminen kuuluu aina rantasuunnittelun piiriin (AKL §72) riippumatta siitä, onko vyöhykkeelle aiemmin rakennettu tai siitä, mihin tarkoitukseen sitä mahdollisesti aiemmin on rakennettu. Tätä määritelmää käytetään rantavyöhykkeen määrittelyä laajalti Suomessa.

- ranta-alue:

Ranta-alue on rantavyöhykettä leveämpi rannan osa, jolla rannassa oleva tai rantaan tukeutuva asutus vaatii järjestämistä. Ranta-alue ulottuu rantaviivasta

sisämaahan päin niin pitkälle kuin rakentaminen tukeutuu vesistön käyttöön tai vetovoimaan. Ratkaisevaa merkitystä ei ole sillä, onko kyseiseltä paikalta näkyvyyttä veteen. Tukeutuminen vesistöön voi tarkoittaa esimerkiksi näkö-, tieyhteyttä, venevalkamaa tai uimarantaa. AKL:n suunnittelutarve koskee myös sellaisia pääosin rantavyöhykkeellä tai ranta-alueella sijaitsevia rakennuspaikkoja, joilla ei ole omaa rantaa. Suunnittelutarve voi koskea rakentamista myös ns. toiseen riviin.

Ranta-alueen leveyttä ei ole määriteltä laissa, vaan se arvioidaan tapauskohtaisesti. Ranta-alueen leveyden on yleensä arvioitu olevan *vähintään noin 200 metriä*, mutta esimerkiksi avoimilla rannoilla tai vesistöön laskevilla rinteillä ranta-alue on leveämpi kuin peitteisillä rannoilla. Oikeuskäytännössä on katsottu, että ranta-alueen suunnittelutarve voi olosuhteista riippuen ulottua useiden satojen metrien etäisyydelle rantaviivasta (esim. KHO 1992 A 80 ja KHO 10.8.2004 T 1832).

Alueidenkäyttölain 72§ mom:ssa 1 ja mom:ssa 2 edellytetään, että ranta-alueiden rakentaminen on suunniteltava 1 momentissa tarkoitetulla kaavalla.

Leppävesi-järven rantayleiskaavan suunnittelualue

Leppävesi-järven rantayleiskaavan päivitys on hyväksytty kunnanvaltuustossa 13.11.2023 §52 ja se on kuulutettu voimaan 8.1.2024. Päivityksen keskeisinä lähtökohtina ja tavoitteina oli rakennusoikeuden saattaminen ajan tasalle, vakituisen asumisen ohjaaminen sekä teknisten tarkistusten tekeminen. Alkuperäisiä rantayleiskaavan rakennusoikeuden mitoitusperiaatteita ei muutettu vaan päivityksessä käytetty mitoitus perustuu alkuperäiseen yleiskaavan periaatteisiin. Rantayleiskaavan päivityksen lopputuloksena on alueidenkäyttölain 72 §:n mukainen rantarakentamista ohjaava oikeusvaikutteinen rantayleiskaava.

Rantayleiskaavan päivitystyön yhteydessä laadittiin tarkastelu Leppävesi-järven rantayleiskaavan ranta-alueen suhteesta suunnittelualueen rajaukseen. Tarkastelun perusteella voidaan todeta, että rantayleiskaavan suunnittelualue sijoittuu pääosin 200 m etäisyydelle keskiveden korkeuden mukaisesta rantaviivasta. Paikoin suunnittelualueenrajaus ylittää 200 m rajan, mutta ylitykset ovat perusteltuja huomioiden ranta-alueen syvyyden. Tarkastelun perusteella voidaan siten todeta, että rantayleiskaavan suunnittelualue vastaa laissa tarkoitettua ranta-aluetta, jolla on AKL §72 mukainen suunnittelun tarve.

Laadittu selvitys on oheisaineistona.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Linda Leinonen

Valmistelija

kaavoitusjohtaja Mari Holmstedt, puh. 040 031 7759